

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 ♦ tālr. (+371)7388624 ♦ fakss (+371)7388634 ♦ e-pasts: tpkc@apollo.lv

(..)

AS "Telekom Baltija"

Reģ. Nr.40003454545

Bīķernieku ielā 18

Rīgā, LV – 1039

LĒMUMS

par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem
līguma noteikumiem

2006.gada 30.augusts

Nr.28 -lg

Patērētāju tiesību aizsardzības centrā (turpmāk – *PTAC*) 2006.gada 26.aprīlī saņemts (..) 2006.gada 14.aprīļa iesniegums (turpmāk – *Iesniegums*) sakarā ar AS "Telekom Baltija" (..) noslēgto līgumu Nr.(..) (turpmāk – *Līgums*) par mobilā telekomunikāciju tīkla pakalpojumiem.

Iesniegumā norādīts, ka AS "Telekom Baltija" piedāvāja (..) netaisnīgus līguma noteikumus, kurus viņš nevarēja apspriest, grozīt, kā arī tie nav tikuši pienācīgā kārtībā izskaidroti. *Iesniegumā* minēts, ka *Līguma* noteikumi ir netaisnīgi, saistībā ar ko izteikts lūgums *PTAC* veikt nepieciešamās darbības, lai AS "Telekom Baltija" ievērotu patērētāju tiesības, kā arī veiktu nepieciešamos grozījumus patērētājiem piedāvātajos līgumu projektos. No *Iesniegumā* minētā izriet, ka 2005.gada 27.decembrī (..) ir lauzis *Līgumu*. Tāpat *Iesniegumā* norādīts, ka AS "Telekom Baltija" pieprasa (..) nesamērīgi lielu kompensācijas maksu par līguma laušanu.

PTAC, izskatot lietā esošos materiālus, **konstatē:**

[1] Sakarā ar saņemto *Iesniegumu*, *PTAC* pieprasīja un 2006.gada 11.augustā saņēma AS "Telekom Baltija" 2006.gada 8.augusta paskaidrojumu Nr.2.21-08/051(turpmāk – *Paskaidrojums*) un tam pievienotos dokumentus par *Iesniegumā* minēto.

[2] AS "Telekom Baltija" *Paskaidrojumā* norādījusi sekojošo:

[2.1] AS "Telekom Baltija" nepiedāvā patērētājiem ar (..) noslēgtajam *Līgumam* analogiskus līguma projektus.

[2.2] Attiecībā par tipveida līguma projektiem AS "Telekom Baltija" norādījusi, ka piedāvā klientiem tikai līgumu projektus, kuru noteikumus vienmēr ir gatava apspriest un mutiskā procesā vienoties par pieņemamiem un koriģējamiem noteikumiem. Tāpat AS "Telekom Baltija" norādījusi, ka iesaistīt katru patērētāju līguma sastādīšanā nebūtu pareizi, bet, ja patērētājs vēlas, lai viņam izskaidro līguma noteikumus, pakalpojumu sniedzējam tas ir jānodrošina. AS "Telekom Baltija" uzskata, ka patērētājs ir iepazinies ar līguma noteikumiem, izlasījis, izteicis pakalpojumu sniedzējam iebildumus par tiem noteikumiem, kas viņam šķiet nepieņemami, puses vienojas par tālāko rīcību – rezultātā patērētāja norādītie noteikumi tiek vai nu grozīti vai nu izslēgti. Tāpat AS "Telekom Baltija" uzskata, ka tas, ka (..) parakstījis *Līgumu*, apliecina, ka viņš bija iepazinies ar *Līguma* noteikumiem un līguma tekstu. Šo iepazīšanos viņš apliecināja ar savu parakstu *Līgumā*. *Paskaidrojumā* minēts, ka AS "Telekom Baltija" apšaubā, ka (..) būtu rīkojies neapzināti, kā rezultātā viņš būtu izmantojis telekomunikāciju pakalpojumus, neiepazīstoties ar *Līguma* noteikumiem un nezinot, kā izmantot *Līgumā* noteiktos pakalpojumus. Tāpat norādīts, ka (..) ir rīcībspējīga persona un viņa rīcība un darbības uzskatāmas par apzinātām.

[2.3] Attiecībā par *Līguma* 3.3., 3.10.2.punktos paredzētajiem līgumsodiem AS "Telekom Baltija" lūgusi skatīt *Paskaidrojuma* pielikumā pievienoto 2006.gada 20.aprīļa atbildi uz (..) pieteikto prasījumu par nepienācīgas kvalitātes precī.

No *Paskaidrojumam* pievienotās AS "Telekom Baltija" 2006.gada 20.aprīļa atbildes uz (..) 2006.gada 7.februāra pieteikto patērētāja prasījumu par nepienācīgas kvalitātes pakalpojumu izriet, ka, tā kā atkāpšanās no *Līguma* ir izņēmums, tad *Līgumā* ir paredzētas noteiktas *Līguma* laušanas sekas, t.i., mobilo telefonu atdošanas pienākums, kompensācijas un līgumsoda samaksas pienākums, lai pilnībā segtu AS "Telekom Baltija" zaudējumus sakarā ar atkāpšanos no *Līguma*. Tāpat norādīts, ka *Līguma* 3.10.3.punktā paredzētais līgumsoda un kompensācijas samaksas pienākums nav līgumsods par *Līguma* saistību neizpildi, bet gan *Līguma* laušanas sekas un ka uz to nav attiecināms *PTAL* 6.panta trešās daļas 4.punkts.

AS "Telekom Baltija" arī norādījusi, ka *Līguma* 3.3.punkts paredz līgumsodu par *Līguma* 3.2.punkta pārkāpumu, t.i., ja abonents aizskāris AS "Telekom Baltija" īpašuma tiesības uz abonentam lietošanā nodotajiem mobilajiem telefoniem, atsaucoties uz *Civillikuma* 927.,1038.pantu noteikumiem. AS "Telekom Baltija" pamatojoties uz iepriekš minētajiem *Civillikuma* pantiem norāda, ka citai personai nav tiesību aizskart īpašnieka īpašuma tiesības, un īpašniekam ir tiesības paredzēt savu īpašuma tiesību aizsardzības līdzekļus, līdz ar to AS "Telekom Baltija" uzskata, ka *Līguma* 3.3.punktā noteiktais līgumsods nav neproporcionāli liels.

Attiecībā uz *Līguma* 3.10.2.punktā paredzēto līgumsodu AS "Telekom Baltija" norādījusi, ka šajā *Līguma* punktā noteiktā maksājuma saistība nav līgumsods *Civillikuma* 1716.panta izpratnē (līgumsods nav sods par līguma neizpildi vai nepienācīgu izpildi), bet gan līguma laušanas sekas, līdz ar to uz šo *Līguma* punktu nav attiecināms *PTAL* 6.panta trešās daļas 4.punkts.

[2.4] AS "Telekom Baltija" uzskata, ka *Līguma* 3.12.punktā noteiktie līgumsoda procenti nav uzskatāmi par neproporcionāli lieliem, jo AS "Telekom Baltija", nosakot līgumsoda procentu likmi bija vadījusies no vairāku Latvijā pastāvošu mobilo

telekomunikāciju sniedzēju noteiktajām līgumsoda procentu likmēm, tādējādi AS "Telekom Baltija" noteiktais līgumsods 0,5% apmērā nav uzskatāms par neproporcionāli lielu.

[2.5] AS "Telekom Baltija" atzīst par kļūdu *Līgumā* paredzēto iespēju vērsties tikai šķīrējtiesā un norādījusi, ka no savas puses uzskata šo *Līguma* punktu par spēkā neesošu.

[3] Saskaņā ar *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* (turpmāk – *PTAL*) 1.panta 3.punktu (..) ir uzskatāms par patērētāju (turpmāk – *Patērētājs*), savukārt AS "Telekom Baltija" atbilstoši *PTAL* 1.panta 4.punktam – par pakalpojumu sniedzēju, līdz ar to noslēgtajam *Līgumam* ir jāatbilst *PTAL* prasībām.

[4] Saskaņā ar *PTAL* 25.panta ceturtais daļas 6.punktu *PTAC* funkcijās ietilpst „patērētāju tiesību ievērošanas uzraudzība līgumu projektos un līgumos, ko patērētāji slēdz ar ražotājiem, pārdevējiem vai pakalpojumu sniedzējiem, arī normatīvajos aktos paredzēto darbību veikšana, lai ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs grozītu līguma projektu vai pārtrauktu pildīt līguma noteikumus, ja līguma projektā vai noslēgtajā līgumā konstatēti netaisnīgi vai neskaidri noteikumi”. Tādējādi *PTAC* veica *Līguma* izvērtēšanu savas kompetences ietvaros.

[5] Saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punkta noteikumiem „patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi”. Savukārt saskaņā ar *PTAL* 6.panta pirmo daļu „ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem”. *PTAL* 6.panta ceturtajā daļā noteikts, ka „novērtējot līguma noteikumus, ņem vērā pārdotās preces vai sniegtā pakalpojuma raksturu, visus apstākļus, kādos līgums noslēgts, kā arī noslēgtā līguma un ar to saistītā līguma noteikumus”.

[6] No lietai pievienotajiem materiāliem *PTAC* konstatē, ka *Patērētājam* parakstīšanai ticis iesniegts standarta līgums. Lai arī *Līgumu Patērētājs* ir parakstījis, tomēr *PTAL* ir paredzēti izņēmumi no vispārējiem līguma noslēgšanas noteikumiem.

Saskaņā ar *PTAL* 6.panta piektajā daļā teikto „līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus”. Arī Eiropas Kopienu 1993.gada 5.aprīļa direktīvas Nr. 93/13/ECC Par netaisnīgiem līguma noteikumiem patērētāju līgumos (kuras normas ir iekļautas *PTAL*) 3.panta otrajā daļā teikts, ka nosacījums vienmēr uzskatāms par neapspriestu, ja tas ir bijis sagatavots jau iepriekš un patērētājam līdz ar to nav bijusi iespēja ietekmēt šā nosacījuma saturu, īpaši tas ir iepriekš formulētu tipveida līgumu kontekstā. Pie tam, *PTAL* 6.panta sestajā daļā noteikts: „ja ir apspriesti atsevišķi līguma noteikumi vai atsevišķu noteikumu attiecīgi aspekti, tad nevar uzskatīt, ka savstarpēji apspriesti ir arī pārējie līguma noteikumi”.

PTAL 6.panta septītā daļa nosaka, ka „ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt”. *PTAL* 6.panta septītās daļas noteikumi uzliek pierādīšanas nastu pakalpojuma

sniedzējam gadījumos, kad pastāv domstarpības par to, vai attiecīgie līguma noteikumi ir vai nav savstarpēji apspriesti, tādēļ, ja AS "Telekom Baltija" apgalvo, ka *Līguma* noteikumi ir savstarpēji apspriesti, tad tai ir pienākums to pierādīt.

Par apspriestiem līguma noteikumiem uzskatāmi līguma noteikumi, par kuriem līgumslēdzēji savstarpēji apspriežot (savstarpēji apmainoties viedokļiem) ir vienojušies. Līdz ar to parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda katru līguma noteikumu atsevišķi (skatīt, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedums lietā Nr.C30519003 motīvu daļas 14.punktu).

Papildus *PTAC* norāda, ka „... standartlīgumi *per se* tiek uzskatīti par neapspriežamiem, tāpēc standartnoteikumu piemērošanas gadījumā faktiski nav nekādas juridiskas iespējas izvairīties no *Netaisnīgu noteikumu direktīvas* piemērošanas. Pat skaidri izteikts patērētāja apliecinājums, ka viņš ir iepazīstināts ar līguma standartnoteikumiem un vienojies par tiem, neizslēdz direktīvas piemērošanu” (G. Zadraks. *Direktīvas 93/13/EEK par netaisnīgiem noteikumiem patērētāju līgumos* nepieciešamā reforma, Likums un Tiesības, Nr.4, 2005, 103.lpp.).

Nemot vērā iepriekšminēto un to, ka AS "Telekom Baltija" iesniegtajam *Paskaidrojumam* nav pievienojusi pierādījumus, kas pierādītu, ka *Līguma* noteikumi ar *Patērētāju* ir savstarpēji apspriesti, tad, ņemot vērā *Administratīvā procesa likuma* 161.panta pirmās daļas noteikumus, *Līguma* noteikumi uzskatāmi par neapspriestiem ar *Patērētāju*.

Vienlaicīgi *PTAC* norāda, ka regulējums attiecībā uz netaisnīgiem līguma noteikumiem ir iekļauts, lai nepieļautu, ka kāda no līgumslēdzēju pusēm piespiestu otru pusi noslēgt līgumu, kura noteikumi atbilst tikai vienas līgumslēdzēju puses interesēm, otrai pusei atņemot tai nozīmīgas tiesības, tādējādi skarot patērētāju intereses. *PTAL* 6.panta trešā daļa nosaka, ka „līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam”.

Attiecībā uz *PTAL* 6.panta septīto daļu un *Paskaidrojumā* AS "Telekom Baltija" minēto, *PTAC* izvērtēt, vai norādītās *PTAL* normas ir saprātīgas un realizējamas, *PTAC* norāda, ka normatīvie akti nepiešķir *PTAC* šādas tiesības.

[7] *Līguma* 3.3.punkts nosaka, ka „Par katru *Līguma* iepriekšējā punktā minēto noteikumu pārkāpumu *ABONENTS* maksā *TRIATEL* līgumsodu Ls 500 (pieci simti lati) apmērā un atlīdzina *TRIATEL* visus šajā sakarā radītus zaudējumus”.

Saskaņā ar *Civillikuma* 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi, taču līgumsods nav līdzeklis, ar kura palīdzību kreditors ir tiesīgs iedzīvoties uz parādnieka rēķina. *PTAC* norāda, ka tiesības ieturēt līgumsodu nedrīkst izmantot pretēji labas ticības un civiltiesībās pastāvošajam taisnīguma principam. Šādas darbības *Civillikuma* 2389.panta izpratnē tiek apzīmētas kā netaisnīga iedzīvošanās. Turklāt „...ja persona kādu tiesisko attiecību ietvaros ir atzīta par patērētāju, tad tai šo attiecību ietvaros ir ar likumu piešķirta **augstāka aizsardzība** nekā civiltiesiskos darījumos vispār. Persona jau iepriekš ir atzīta par neaizsargātāku un likumdevējs ir normatīvi stiprinājis tās pozīciju.” (Administratīvās apgabaltiesas spriedums lietā Nr.C30519003). Tādējādi saskaņā ar *PTAL*

6.panta trešās daļas 4.punktu līgumā ar patērētāju noteiktais līgumsods nedrīkst būt neproporcionāli liels.

Attiecībā uz *Līguma* 3.3.punktā paredzēto līgumsodu *PTAC* norāda, ka saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas 4.punkta noteikumiem par netaisnīgu uzskatāms līguma noteikums, kas paredz neproporcionāli lielu līgumsodu. *PTAC* norāda, ka arī civiltiesību doktrīnā valda uzskats, ka *"domājams, ka Latvijā, vadoties no labiem tikumiem, pārāk lielu līgumsodu varētu atzīt par netaisnu"* (K. Torgāns: Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.) R: Mans Īpašums, 2000, 225.lpp.). Vienlaikus *PTAC* norāda, ka arī Eiropas Padomes Ministru komitejas rezolūcijas (78) par soda klauzulu civiltiesībās, kas pieņemta 1978.gada 20.janvārī, ietver pārāk liela līgumsoda samazinājuma prasību (6.punkts).

Vērtējot *Līguma* 3.3.punktā paredzētā līgumsoda proporcionalitāti, *PTAC* vadīties no samērīguma kritērija, kas izriet no labas ticības un civiltiesībās pastāvošā taisnīguma principa, ievērojot, ka *"pie samērīguma noteikšanas jāņem vērā visas kreditora intereses un parādnieka spējas"* (K. Torgāns: Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.) R.: Mans Īpašums, 2000, 225.lpp.). Līdz ar to *PTAC* norāda, ka, lai arī līgumsoda funkcija ir atturēt patērētāju no līgumsaistību nepildīšanas, tomēr iepriekš minētais princips ir noteikts, lai nepieļautu to, ka patērētājam tiek piemērots nepamatoti liels līgumsods. Tāpat *PTAC* norāda, ka vērtējot līgumsodu proporcionalitāti ir ņēmis vērā arī *PTAL* 5.pantā noteikto līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, no kā izriet, ka vērtējot līgumsoda apmēru jāievēro arī labticīguma prasības, kā arī tas, ka līgumsoda apmērs nedrīkst būt tāds, kas nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī, t.i., līgumsods nedrīkst būt "paverdzinošs" vai nesamērīgi liels.

No *Līguma* 3.3.punkta izriet, ka patērētājam par katru *Līguma* 3.2.punktā minēto pārkāpumu, t.i., ja patērētājs atsavinājis, apgrūtinājis vai jebkādā citā veidā aizskāris AS "Telekom Baltija" īpašuma tiesības uz lietošanā nodotajiem mobilajiem telefoniem, ir jāmaksā līgumsods Ls 500,00 apmērā. Savukārt no *Līguma* 1.3.punkta redzams, ka katra lietošanā nodotā mobilā telefona "Huawei ETS-688" vērtība ir Ls 95,00. *PTAC* norāda, ka *Līguma* 3.3.punktā noteiktais līgumsods Ls 500,00 apmērā, salīdzinot ar viena lietošanā nodotā mobilā telefona vērtību, pārsniedz to vairāk nekā piecas reizes. Tādējādi par katru *Līguma* 3.2.punkta pārkāpumu, piemēram, ja patērētājs pazaudē lietošanā nodoto mobilo telefonu, tad viņam ir jāmaksā AS "Telekom Baltija" līgumsods, kas pieckārtīgi pārsniedz lietošanā nodotā mobilā telefona vērtību. *PTAC* norāda, ka šādā gadījumā patērētājs tiek nostādīts neizdevīgā stāvoklī, jo viņam tādējādi ir jāatlīdzina AS "Telekom Baltija" mobilā telefona vērtība pieckārtīgā apmērā.

PTAC, ņemot vērā iepriekš minēto un vadoties no iepriekš minētajiem kritērijiem, *Līguma* 3.3.punktā noteikto līgumsodu Ls 500.00 apmērā vērtē kā neproporcionāli lielu un līdz ar to *Līguma* 3.3.punkta noteikums saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas 4.punktu ir vērtējams kā netaisnīgs līguma noteikums.

Papildus *PTAC* norāda uz Direktīvas 93/13/EEK (1993.gada 5.aprīlis) *Par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos* (turpmāk – *Direktīva*) pielikuma e) apakšpunktā noteikto, ka par negodīgu noteikumu uzskata noteikumu, kura mērķis vai sekas ir „*pieprasīt patērētājam, kurš nespēj izpildīt savas saistības, maksāt neproporcionāli lielu kompensāciju*”. „*Līgumsodam ir divēja daba. No vienas puses, tas ir saistības pastiprinājums un iedarbojas kā nelabvēlīgu seku draudi, kamēr saistība vēl nav pārkāpta. No otras puses, līgumsods kļūst par atbildības izpausmi, neizdevīgām mantiskām sekām tad, ja pastiprinājums izrādījies*

nepietiekams, lai atturētu parādnieku no saistības pārkāpuma.” (LR Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401. – 2400.p.). Prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. 2000.; 223.lpp.). Turklāt jāņem vērā, ka „*zaudējumu atlīdzības uzdevums ir nodrošināt atbilstīgu kompensāciju kreditoram.*” (G.H.Treitel. An Outline of the Law of Contract. Fourth edition. Butterworth. London,1989, p.318.) Tādējādi, ņemot vērā faktu, ka *Direktīvā* saistību nepildīšanas gadījumā tiek minēta kompensācija nevis līgumsods, patērētājam, vienpusēji laužot līgumu, AS ”Telekom Baltija”, piemērojot patērētājam līgumsodu un nosakot līgumsoda apmēru, jāņem vērā *Direktīvā* noteiktais, ka līguma nepildīšanas gadījumā patērētājam var piemērot līgumsodu pēc kompensācijas (zaudējumu atlīdzības) principa.

[8] *Līguma 3.7.punkts* nosaka, ka „*Sakarā ar Līguma 1.2.punktā noteiktā nosacījuma izpildi, Puses vienojas, ka Līguma minimālais darbības termiņš ir vienlīdzīgs ar 24 (divdesmit četriem) mēnešiem no Līguma parakstīšanas dienas*”. Attiecībā uz *Līguma 3.7.punktu*, PTAC norāda, ka patērētājs ir tiesīgs izmantot savas likumīgās tiesības un lauzt līgumu saskaņā ar PTAL 29.panta noteikumiem, ja AS ”Telekom Baltija” ir sniegusi līguma noteikumiem neatbilstošu pakalpojumu. Līdz ar to arī tad, ja patērētājs ir noslēdzis minimālā termiņa līgumu – uz 24 mēnešiem, patērētājs ir tiesīgs vienpusēji atkāpties no līguma bez līgumsoda piemērošanas, ja AS ”Telekom Baltija” nav sniegusi līguma noteikumiem atbilstošu pakalpojumu. Tādējādi AS ”Telekom Baltija” būtu jāprecizē *Līguma 3.7.punkta* noteikumi, paredzot patērētājam iepriekš minēto iespēju.

[9] *Līguma 3.10.punkts* nosaka, ka „*Ja Līguma darbība izbeidzas pirms Līguma 3.7.punktā atrunātā termiņa iztecēšanas, tad ABONENTS 7 (septiņu) dienu laikā no Līguma izbeigšanas dienas:*

3.10.1. nodod TRIATEL Mobilos telefonus;

3.10.2. izmaksā TRIATEL līgumsodu vienas abonēšanas maksas apmērā par katru lietošanā nodoto Mobilo telefonu;

3.10.3. izmaksā TRIATEL kompensāciju Līguma 1.3.punktā piefiksētās Mobilo telefonu pilnas vērtības apmērā par katru lietošanā nodoto Mobilo telefonu”.

No *Līguma 3.10.punkta* noteikumiem izriet, ka gadījumā, ja *Līguma* darbība tiek izbeigta pirms *Līguma* minimālā darbības termiņa, t.i., 24 mēnešiem, tad šādā gadījumā patērētājam ir pienākums nodot AS ”Telekom Baltija” lietošanā saņemtos mobilos telefonus, samaksāt līgumsodu vienas abonēšanas maksas apmērā par katru lietošanā nodoto mobilo telefonu, kā arī papildus samaksāt kompensāciju *Līguma 1.3.pie*fiksētās mobilo telefonu pilnas vērtības apmērā, par katru lietošanā nodoto mobilo telefonu. Neatkarīgi no tā, ka patērētājam saskaņā ar *Līguma 3.10.1.punktu* ir jānodod mobilais telefons, AS ”Telekom Baltija” ir sev paredzējusi jau fiksētu kompensācijas apmēru mobilo telefonu pilnas vērtības apmērā. PTAC norāda, ka šādā gadījumā patērētājs tiek nostādīts savu interešu aizsardzībai neizdevīgā stāvoklī salīdzinājumā ar AS ”Telekom Baltija”, jo, var būt gadījumi, kad *Līguma 3.10.3.punktā* noteiktais kompensācijas apmērs var būt nesamērīgs ar AS ”Telekom Baltija” faktiski radušajiem zaudējumiem, piemēram, kad mobilā telefona nolietojums ir minimāls, tad neatkarīgi no tā patērētājam ir jāveic maksājums mobilā telefona pilnas vērtības apmērā, turklāt, jāņem vērā, ka saskaņā ar *Līguma 3.10.1.punktu* patērētājam vienlaicīgi ir arī jānodod mobilais telefons AS ”Telekom Baltija”. Tādējādi ar atpakaļ nodoto mobilo telefonu AS ”Telekom Baltija” vienlaicīgi iegūst papildus maksu lietošanā nodotā mobilā telefona pilnas vērtības apmērā. Tādējādi šādā gadījumā *Līguma 3.10.3.punkts* nostāda patērētāju neizdevīgā

stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām un saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas pirmo punktu (kontekstā ar *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punktu) ir vērtējams kā netaisnīgs līguma noteikums.

[10] Attiecībā uz *Līguma* 3.14.punktā ietverto šķīrējtiesas klauzulu, *PTAC* norāda, ka saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas 7.punktu *Līguma* 3.14.punkta noteikums, kas paredz strīdu izskatīšanu ar patērētāju Baltijas neatkarīgajā šķīrējtiesā vai Starptautiskajā šķīrējtiesā, ir netaisnīgs līguma noteikums. AS "Telekom Baltija" *Paskaidrojumā* norādījusi, ka no savas puses uzskata šo *Līguma* punktu par spēkā neesošu. Ņemot vērā iepriekš minēto, *PTAC* uzskata, ka konkrētajā gadījumā nav lietderīgi pieprasīt AS "Telekom Baltija" pārtraukt pildīt *Līguma* 3.14.punkta noteikumu ar *Patērētāju*. Tāpat ņemot vērā to, ka *Līgums* ir laužts un ka grozījumus var izdarīt tikai spēkā esošā līgumā, bet ar tiesisko attiecību izbeigšanu līgumslēdzēju pusēm izbeidzas tiesības izteikt priekšlikumus *Līguma* punktiem, *PTAC* norāda, ka konkrētajā gadījumā *Līgumā*, kas zaudējis spēku, nav lietderīgi pieprasīt grozīt vai pārtraukt pildīt ar *Patērētāju* konstatētos netaisnīgos *Līguma* noteikumus, izņemot *Līguma* 3.10.3.punkta noteikumu. Tāpat *Paskaidrojumā* AS "Telekom Baltija" sniegusi informāciju, ka patērētājiem nepiedāvā *Patērētājam* noslēgtajam *Līgumam* analogiskus līguma projektus.

Ņemot vērā augstāk minēto un pamatojoties uz *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punktu, 6.panta pirmo daļu, 6.panta trešās daļas 4.punktu, 6.panta ceturto, piekto, sesto un septīto daļu, 25.panta ceturtais daļas 6.punktu, 25.panta astotās daļas 1.punktu *Administratīvā procesa likuma* 161.panta pirmo daļu, *PTAC pieprasa* AS "Telekom Baltija":

- 1) pārtraukt pildīt netaisnīgo *Līguma* 3.10.3.punkta noteikumu ar *Patērētāju*;
- 2) no lēmuma spēkā stāšanās brīža pārtraukt pildīt ar citiem patērētājiem noslēgtajos līgumos tāda paša satura līguma noteikumus kā *Līguma* 3.3.punkta noteikums un 3.10.3.punkta noteikums.

Saskaņā ar *Administratīvā procesa likuma* 70.panta pirmo daļu, 76.panta pirmo daļu un otro daļu, 79.panta pirmo daļu un *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* 25.panta pirmo daļu šo administratīvo aktu adresāti var apstrīdēt Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijā viena mēneša laikā kopš tā paziņošanas adresātiem, iesniedzot iesniegumu Patērētāju tiesību aizsardzības centrā, Rīgā, Kr. Valdemāra ielā 157.

Direktore (paraksts)
(zīmogs)

B. Vītoļņa

(...)

IZRAKSTS PAREIZS